

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2014. január 1.
(újév)

Horváth Géza

MIT CSELEKEDJÜNK TEHÁT?

Lekció: Lukács 3,3-14

Alapige: Lukács 3,10

A sokaság pedig megkérdezte tőle: „Akkor mit cselekedjünk tehát?”

Imádkozzunk!

Örökkévaló Istenünk, kinek esztendőik nincsenek létedben, hálaadással magasztalunk és dicsőítünk azért, hogy ennek az esztendőnek az első napjára felvirradhattunk. Nemcsak hogy felkelhettünk, hanem itt is lehetünk a gyülekezet közösségében.

Köszönjük, hogy téged dicsőíthetünk azért, mert jó vagy, mert örökkévaló a te kegyelmed. Köszönjük, hogy jóságodból tartottál meg bennünket, és kegyelmességed az, hogy még szólsz hozzánk, beszélsz velünk.

Áldunk, hogy arra indítottad a szívünket, hogy eljőjjünk ide, hogy hallgassuk az igét, elvegyük annak üzenetét, mert szeretnénk ennek az esztendőnek a napjaiban is a te igéddel járni, vagyis veled, Urunk. Szeretnénk azt mondani, amit Mózes mondott: „ha te nem jössz velünk, akkor ne vigy ki minket, ne vigy tovább bennünket”. Szeretnénk úgy gondolkodni, Urunk, hogy nálad nélkül nem is élek, te vagy örök élet.

Kérünk, légy közöttünk, készíts bennünket a te neved imáadására és magasztalására. Engedd, hogy megalázzuk magunkat a te szavad előtt, igéd előtt. Engedd, hogy az gyönyörűség legyen számunkra még akkor is, ha int, ha fedd, ha sújt, ha olyan, mint a sebész szikéje, amely a gyógyulás érdekében vág is, sebez is, de be is kötöz.

Jó, Urunk, hogy tudod, kik vagyunk, honnan jöttünk. Tudod, milyenek vagyunk, tudod, miért vagyunk olyanok, és tudod azt is, mire van szükségünk.

Kérünk, add nekünk a te áldott igédet.

Ámen.

Igehirdetés

Szeretettel köszöntöm a gyülekezetet ennek az évnek az első napján. Kíváncsian figyeltem az Úrra az ezt megelőző napokban. Vajon melyik lesz az az ige, amit újév első napján ad nekünk. Hiszen arra az ígére nemcsak úgy figyelünk, hogy ez Istennek a mai üzenete a számunkra, hanem egy kicsit meghatározza az egész évi igei látásunkat és Őreá való figyelésünket.

Örültem, amikor Isten a Lukács evangéliuma 3. fejezetéből adta ezt a rövid mondatot, aminek tulajdonképpen csak a második felét szeretném most kiemelni, és amely így hangzik: „Mit cselekedjünk tehát?”

Mivel olyan rövid ez a három szóból álló kis mondat, meg is tanulhatjuk, és kérem is, hogy az istentisztelet végére mindenki rögzítse szívében, elméjében ezt a három szót: „Mit cselekedjünk tehát?”

Most újév napján és tegnap is, bizonyára sokakat megkérdeztek, hogy mit vár az új évtől. Riporterek mennek az utcákra, megkérdezik az utca emberét, fiatalokat, időseket, különféle korosztályokat, különféle foglalkozású embereket, hogy ki mit vár az új évtől. Hallhatunk sok-sok optimizmussal átítatott vágyat, kéréseket. Olyan jó, hogy itt a gyülekezet közösségében nem azt kérdezzük: mit hoz majd az új év, mit várunk az új évtől, hanem ennek az új évnek az első alkalmán azt kell kérdeznünk Urunktól: mit cselekedjünk tehát? Mit cselekedjünk mi. Hol és hogyan hangzott el, és legfőképpen kiknek a szájából hangzott el ez a mondat: mit cselekedjünk?

A Lukács evangéliuma 3. fejezetében háromszor is olvassuk ezt a kérdést. Először úgy, hogy a sokaság teszi fel Keresztelő Jánosnak, akik kimennek a Jordán partjára, hogy megkeresztelkedjenek, vagy egyszerűen csak hallgassák, mint Istentől rendelt prófétát, küldöttet, hogy mit akar mondani Isten. A sokaság megkérdezi: mit cselekedjünk tehát?

Később megkérdezik a vámszedők is, hogy mit kell nekünk cselekednünk. Később a katonákról olvassuk, hogy ők is ugyanezt kérdezik: mit cselekedjünk?

Én úgy olvastam fel: mit cselekedjünk tehát — a Károli Bibliában így van ez a mondat. Azon gondolkodtam, hogy vajon ezt a kis szót: tehát, elhagyhatjuk-e? Elég lenne csak annyi a tömörség kedvéért: mit cselekedjünk? De a Bibliában úgy van: mit cselekedjünk tehát? Isten megmondta: nem szabad ezt a kis szót elhagyni, mert ennek is nagy üzenete, nagy jelentése van a számunkra. Mert ez a kis szó, ennek a kérdésnek a végén, arra utal, hogy ezek a vámszedők, a katonák és a sokaság már előzőleg valamit hallott, és arra reagál. A tehát szó arra utal, hogy hallottunk valamit, hogyan kell erre reagálnunk.

Olyan fontos, hogy Jézus szava megérintette őket. Ennek a kérdésnek volt előzménye, mert az ember ezt magától nem tudja kérdezni: mit cselekedjünk tehát? Miután hallják az ígét, miután Keresztelő János beszél nekik, szól hozzájuk, és azt ők úgy veszik, mint Isten ígétét, ez válasz a részük-ről, hogy mit cselekedjünk tehát? Mit cselekedjünk akkor?

Többekről tudjuk, hogy megkérdezték, hogy mit cselekedjünk: Így kérdezték meg például pünkösdkor is. Miután hallják az Úr Jézus Krisztusról szóló próféciákat, azoknak a beteljesedését. Hallanak a golgotai kereszthalálról, a feltámadásról, hogy Isten feltámasztotta Őt a halálból, akit ti gonosz kezeitekkel fára szegezve megöltetek, a férfiak sokasága azt kérdezi: mit cselekedjünk? Itt is van előzménye ennek a kérdésnek, mégpedig Isten ígéje.

A damaszkuszi úton megkérdezi Pál apostol – miután Jézus Krisztus beszél vele, megragadja az életét és újjászüli azt – mit cselekedjek?

Megkérdezi a filippi börtönőr, miután szó szerint megrázó élményben van része, látja, hogy itt nagyobb erők működnek, térdre hull ez a magabiztos ember, és azt kérdezi: mit kell tennem, hogy üdvözüljek?

Milyen jó, hogy megkérdezi a sokaság, a katonák, a vámszedők: mit cselekedjünk? Összefoglalóan azt kell mondanom, hogy azok kérdezik, akik nem megsértődtek az ige hallatán, hanem megindultak. Amikor Isten ígését halljuk, akkor lehet megsértődni is.

János evangéliuma 6. fejezetében olvassuk azt az ígét, amikor Jézus Krisztus prédikál, és azt mondják neki: kemény beszéd ez, kicsoda hallgathatja ezt? Lehet, hogy megsértődnek, lehet, hogy begubóznak, lehet, hogy azt mondják: ezzel nem foglalkozunk, és szépen angolosan távoznak, lassanként eloldalognak. Jézus Krisztus megkérdezi a tanítványait: ti is el akartok menni? És válaszol az, aki nem sértődött meg, hanem megindult, Péter, és azt mondja: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van nálad.

Igen, Isten szava felhangzik, és Isten szava felcsendül, amin lehet megsértődni, de amin lehet megtérni. Ezért az első, amit kiemelek ebben az új esztendőben: hallgassunk sok ígét! A második az: kérjük az Urat, hogy fegyverezzen le bennünket. Kérjük az Urat arra, ahogy a 460. dicséretben énekeljük: ne legyen semmi gát, kegyelmed mit ne törne át. Hadd bízza lelkem rád magát. Fogadj el, Jézusom. – Kérjük az Urat, hogy Isten ígéje járjon át minket, és ránk ragyogni engedje életadó áldott Lelkét.

Figyeljünk arra is, hogy amikor Isten ígését halljuk, ott legyünk, ahol az hangzik. Hogy kezdődik ez a történet? Kiment Keresztelő Jánoshoz a sokaság. Odamennek a vámszedők, a katonák, nem tudom hány féle-fajta ember, fiatalok, idősek, ahol hangzik az ige. Ezért hadd legyen ez a harmadik figyelmeztetés ma: legyél ott ebben az évben, ahol hangzik az ige! Nem ahol Bibliát olvasnak, vagy kinyitják, mert nem biztos, hogy ott hangzik az ige. Ott legyél, ahol Isten ígéje hangzik!

Olyan szép az előbb említett történetben, amikor Pál apostol újjászületik, és azt kérdezi? Uram, mit cselekedjek? Tudjátok mi Istennek az utasítása? Azt mondja neki: „Menj be a városba, ott megmondják neked, mit cselekedjél.” – Legyél ott, ahol megmondják.

Emlékezzünk hogy megjárta Tamás, mert nem volt ott azon a húsvét estén, amikor Jézus feltámadt a halálból. Amikor összejöttek a tanítványok,

MIT CSELEKEDJÜNK TEHÁT?

hogy ízelegessék ezt a jó hírt, hogy Jézus él. Láttuk és találkoztunk vele. De Tamás nincs ott. — Jaj de sok mindenről lemarad az, aki nincs ott, ahol Isten ígéje hangzik, ahol Isten ígéje prédikáltatik az Ő örökkévaló szeretetéről, örökkévaló irgalmáról. Ezért ott legyünk, ahol Jézus akar látni, ahol megmondja, mit tegyünk. Mi pedig legyünk ebben az esztendőben is nyitott szívvel: Uram, Jézus Krisztus, mit cselekedjünk tehát?

Ennek az ígének röviden nyolc üzenetét kell elmondanom. Nem lehetett ezt sűríteni, de ígérem, rövid leszek ebben a nyolc üzenetben, hogy mit jelent ez a két szó: mit cselekedjünk?

Az első üzenet. Olyanok kérdezik ezt Keresztelő Jánostól, akik azelőtt nagyon jól tudták, mit cselekedjenek, de most kérdezik. Én azt olvastam fel, mit kérdezett a sokaság, de kérdezik a vámszedők és kérdezik a katonák. A vámszedők és katonák egészen biztos olyanok voltak, akik tudták, mit kell tenni. Egy katona mindig határozott. De a vámszedő is. Elég vastag bőr volt a képükön. Nem mentek a szomszédba egy kis tanácsért. Nagyon jól tudta ez a sokaság is, hogy mit kell cselekedni. Az, hogy mit kell cselekedni, az velünk született tulajdonság. Származik ez az önmagunk szeretetéből, az önmagunk dicsőítéséből, nagyra értékeléséből. Érdekes, hogy mi mindig, mindent nagyon jól tudunk, és amikor zsákutcába jut az életünk, akkor sem ismerjük be, hogy tévedtünk. Végősig ragaszkodunk ahhoz. Ahogy ezek az emberek is nagyon jól tudták, hogyan kell kihasználni a másikat, letaposni, előnyökre szert tenni, most elbizonytalanodnak. Amikor az „én” lekerül a trónról, az olyan, mint amikor a csónakban mozgás van, és valaki átül egyik helyről a másikra, a csónak megbillen, vagy talán fel is borul. Amikor a szívünk trónjáról leszáll az „én”, és odakerül az Úr Jézus Krisztus, akkor nagy ám a billegés. Sok minden borul.

Itt is ezt látjuk, hogy a vámszedők és katonák, meg a sokaság elbizonytalanodnak. Elvesztik stabilitásukat, labilissá lesznek. Mert amikor leszáll az „én” a trónról és készül odaülni az egek nagy királya, Jézus Krisztus, az mindig nagy labilitás. Aztán majd minden elcsendesül, békesség lesz, és újból megy a csónak. Aki még nem élte át ezt a megrázást, nem élte át, hogy minden borul, jaj, elveszünk! Kicsoda szabadít meg e halálnak testéből? — az élje át: hadd hulljon az „én”, hadd ölettesék az óember, és üljön a trónra Jézus Krisztus.

A második. Olyanok kérdezik, akik az ige hatása alá kerültek, hallgatták, értették és megértették az igét. Ez egy sor, egy lépcső, amin a hívó embernek fel kell mennie. Sokan hallgatták ott az igét, sokkal többen, mint akik kérdezték, hogy mit cselekedjünk. Nem az a lényeg, hányan hallgatják az igét, hanem az a lényeg: hányan kérdezik? Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?

Mi, lelkipásztorok, statisztikát vezetünk, mert jelenteni kell az egyházlátogatási jegyzőkönyvben, hogy hányan voltak az istentiszteleten. Amikor 25 évi szolgálatom alatt beírtam a statisztikát az egyházlátogatási jegyző-

könyvekbe, hányan úrvacsoráztak stb. az Úr azt tartja számon, hogy hányan kérdezték: mit cselekedjem? Vagyis ezek az emberek azt kérdezik, hogy amit hallottunk, azt hogyan válthatjuk aprópénzre az életünkben?

Általában arra figyelünk, hogy mit hallottunk. Lehet kritizálni. Mit nem hallottunk. Vannak itt nagy homileták. Elmehetnének a teológiára homiletikai gyakorlatra bírálni, prédikációkat írni. — De nem ez a döntő. Az a döntő, hogy amit hallottunk, az milyen hatással volt ránk. Mit mondott abból nekem az Úr? Mit cselekedjek? — ez a jó kérdés.

Keresztelő János nem azt mondta: kedves testvérek, kegyelem néktek és békesség, hanem azt mondta: ti viperák fajzatai. — és ezek az emberek: katonák és vámszedők, kemény emberek, még azt kérdik: mit cselekedjünk?

Tudjátok, hogy az ige mit köt ahhoz, hogy valaki cselekszi Isten akaratát? A megmaradást. Aki az Isten akaratát cselekszi, az megmarad örökké. Nem olyan kérdés ez, hogy vajon most Istennek kedvére teszek? A megmaradásodért, megtartatásodért, az üdvösségedért kell kérdeni, hogy mit cselekedjem. Ez örök élet, ez mennyei kérdés. Adja az Úr, hogy kérdezd.

Ez a harmadik, ami az igében van: olyanok kérdezik, és azok kérdezik ma is, akik magukat megtagadni készek azért, hogy Ő előttérbe kerüljön. Azt jelenti: önmagamam megtagadni, háttérbe szorítani kész vagyok, hogy Ő előttérbe kerüljön. Ezt maga Keresztelő János is gyakorolja. Mit mondott? Néki növekednie kell, nekem pedig alábbszállnom. Megy a harc, ki lesz a nagyobb: Én vagy pedig Jézus. Ezzel a kérdéssel, hogy mit cselekedjünk, bevallják, hogy nem tudjuk, mit cselekedjünk.

Emlékezzünk Jósáfát király történetére. Amikor Jósáfát király meghallja, hogy jön az ellenség, leborul ez a nagy király, Istennek kedves gyermeke és azt mondja: most azért nem tudjuk, mit cselekedjünk, csak tereád néznek a szemeink. Amikor valaki megkérdezi, hogy mit cselekedjünk, akkor ez azt jelenti: Uram, nem tudom, mit cselekedjem.

Negyedik. Olyanok kérdezik, és azok kérdezik ma is, hogy mit cselekedjünk, akik bíznak abban, hogy Ő mondja meg, mit cselekedjünk, és hogyan tegyük azt. Mert ez hit és bizalom kérdése. Nemcsak örökélet-kérdés, hanem hit-kérdés is. Ugyanis Keresztelő Jánostól kérdezik meg. Most így mondom: az Úrtól kérdezik meg, mit cselekedjünk. Nem a szomszédba futnak vagy a baráthoz, vagy munkatárshoz, hanem az Úrtól kérdezik: mit cselekedjünk? Mert ez bizalom-kérdés, hit-kérdés, mert bízom benne, hogy Ő, amit mond, az a jó és tökéletes. Még akkor is, ha nem értem.

A kánai menyegzőben azt mondja Mária: amit mond néktek, megtegyétek. Nem érti ő sem. Sokszor nekünk nem is értenünk kell, hogy Isten mit akar, hanem cselekedni. Vannak olyan igék, amit érdemes a szívünkben forgatni, hogy megértsük, de vannak, amiket pedig cselekedni kell, ahogy a mi Urunk Jézus Krisztus cselekedte, aki azt mondta: itt vagyok, Uram, hogy cselekedjem a te akaratodat. És ment a Golgota keresztségére, hogy eleget tegyen.

MIT CSELEKEDJÜNK TEHÁT?

Ötödik: olyanok, azok kérdezzék, akik kíváncsiak arra, hogy mit mond, és hajlandóak is azt tenni. Nemcsak felindulásból, szokásból kérdezik. Az a mi nagy veszélyünk, hogy mi hívők sokszor szokásból is kérdezzük. Amikor ezek az emberek kérdezik, hogy mit cselekedjünk, valószínű először kérdezték ezt az életükben.

Azt mondom nektek: soha ne kérdezzél rutinból, megszokásból, tiszteletből, hanem mindig az Úr iránti szeretetből kérdezd, hogy akkor mit kell nekünk cselekednünk? És azok kérdezzék, akik hajlandók is azt cselekedni.

Jeremiás könyvében olvasunk egy olyan történetet, amikor a nép megkérdezi Jeremiástól: szabad-e nekik Egyiptoma menni? Jeremiás azt mondja: ne menjetek, mert Istennek ez nem kedves. Pedig a nép a kérdésük előtt már össze is csomagolt. Jeremiás mondására meg azt mondják: nem az Úr szólt általa. Mégis elmegyünk. Rutinból, megszokásból kérdezték, hogy Isten tegyen pecsétet az ő hamis útjukra, de nem őszintén, nem szívből, nem szeretetből, nem kész szívvel, hogy mit cselekedjünk.

Hatodszor: olyanok kérdeznak, akik választ várnak az Úrtól. Akik választ várnak az Úrtól, azok mindig kapnak is. Mit cselekedjünk tehát? Keresztelő János elmondja. Ha több pontban lehetne erről beszélni, arról is lehetne szólni, hogy személyre szabottan mondja. Azt mondja a vámszedőknek, katonáknak, és ha lehet, hogy mások is voltak, akik kérdezték, hogy mit cselekedjenek. Mindenkinek személyre szabottan, az élete helyzetére nézve, arra a körülményre nézve, ahol él, ahol dolgozik: mit cselekedjél. Az ige azt mondja: aki kérdez, az választ kap. Azt mondja Urunk: aki hozzá jön, azt Ő nem küldi el üresen.

Egy szegény ember elment a rokonához, hogy ennivalót kérjen tőle, hogy a családjának legyen mit ennie. A rokon ad is neki. Bepakolja egy kosárba. És letette az udvaron. Még beszélgetnek egy kicsit. A férfi elment a kosár nélkül. Már a vonaton ült, akkor jutott eszébe, hogy az ennivalóért jöttem, és azt otthagytam. Kapott, de otthagya. — Hadd legyen a számunkra biztatás: amit kapsz az Úrtól, mert biztos, hogy kapsz, ne hagyd itt, ne tedd le a templomajtónál. Ne tedd le akkor, amikor kinyitod a kocsidat. Amit kértél, megkaptad. Vidd haza! Élj belőle, mert az elég és bőséges.

A hetedik. Olyanok kérdezik, és azok kérdezzék ma is, akik fel vannak készülve arra, hogy az engedelmesség sokba kerül. Akik számolnak azzal is, hogy sokszor Isten gyermekeinek az engedelmesség sokba kerül.

Azt mondja a vámszedőknek: ne szedjetek többet. Ez bevétel-kiesés. Azt mondja a katonáknak: ne kényszerítsetek senkit, hogy vigye a hadi felszerelést. Ez nekünk fáradság, ez plusz-teher nekünk. Igen, az élet sok-sok területén Jézus gyermekeinek az engedelmesség sokba kerül. Többe kerül, mint a világ fiainak az engedetlenség. Sok dologra igaz az a mózesi ige: de neked nem engedett ilyet az Úr, a te Istened. Lehet, hogy úgy jársz, mint Péter, akinek olyan sokba került az engedelmesség, hogy az élete egy pontján meg-

inog, és azt kérdezi Jézustól: Uram, mi mindent elhagytunk, követtünk téged, mi lesz nekünk? Péter is azt mondja: Uram, túl sokba került ez az engedelmesség. És ott a válasz: bizony mondom neked, senki nincs, aki elhagyta apját, anyját, családját, hivatását, bűneit, engedetlenségeit, és ne kapna helyette százszoros ajándékot, a jövő világra pedig örök életet.

Végül a nyolcadik pont. Mit hallanak? Azt hallják összefoglalóan: irgalmasan, becsületesen és békességre törekedve éljenek ebben a világban. Ez Istennek a válasza.

Aki ma hajlandó komolyan megkérdezni: Uram, mint kell cselekednünk tehát? Sokszor ezt fogja hallani: térjete meg és higgyetek az evangéliumban! Lehet, hogy valakinek ma ezt kell hallania, mert eddig nem hitt az evangéliumban, a szabadításban, a feltámadott Jézus Krisztusban, nem hitt abban, hogy neki örökélete van, és őt átvitte a halálból az életre. Annak azt mondom: mit cselekedj? Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz. Ha valaki már hisz, és úgy kérdezi, hogy mit kell cselekedni? Annak felolvasom a 226,2 dicséretet:

Gyűjtsd meg szövétnekét áldott szent igédnek,
És bennem virraszd fel napját kegyelmednek;
Igaz utat mutass nékem, szegényednek,
Járhassak kedvére te szent Felségednek.

Ez egész esztendőt betöltő program. Most énekeljük válaszul az igére a 285,3 versét imádságként:

Uram, a te Lelked ereje,
Vélünk ily jót tégyen,
Hogy jó kedvednek esztendeje
Ez az új is légyen;
Atyai karoddal forgassad
A mi dolgainkat,
Dicsőségedre igazgassad
Minden szándékinkat.

Imádkozzunk!

Köszönjük igédet, Urunk, amit a gyülekezetnek adtál, nekünk mindannyiunknak, ennek az évnek az első napján. Írd a szívünk hústáblájára, Urunk. Nekünk nehezen megy még a beírás is, és még nehezebben a megtartása is. Juttasd eszünkbe ezt az ígét ennek az évnek a napjaiban: mit cselekedjünk tehát?

Segíts abban, hogy ne önmagunkat bálványozzuk, ne önmagunk körül forogjunk. Segíts, Urunk, hogy ne legyünk magabiztosak, hanem benned bízunk és hit a karjával téged ragadjunk meg. Mi is mondjuk, amit Jósáfát ki-

MIT CSELEKEDJÜNK TEHÁT?

rály mondott, meg ahogyan sokan gondolkoztak az ó- és újszövetségben és azóta is: nem tudjuk, mit cselekedjünk. Csak terád néznek a mi szemeink.

Bocsásd meg magabiztosságunkat, és ha kérdezzük, nem tőled kérdezzük először. Sokszor talán legutoljára jutsz eszünkbe, mintegy utolsó szalmaszálat megragadva: jó lenne megkérdezni tőled is.

Kérünk, munkáld bennünk Lelked által azt a gyermeki bizalmat és azt a fiúi hitet, hogy csak tőled kérdezzük. Munkáld bennünk azt, hogy fogadjuk el, amit mondsz, akkor is, ha nehéznek tűnik, ha értelmetlennek tűnik, ha szeretnénk azt felülbírálni vagy felülrni. Ne hagyd, Urunk! Szereteted fegyverezzen le bennünket, és kérünk, te cselekedj, mert akkor tudjuk végrehajtani azt, amit mondsz, ha te magad cselekszed meg végre velünk azt, ami jó. Mert ösvényünk erőssége te vagy, Mindenható.

Kérünk, veled indulhassunk, veled érkezhessünk. Kérünk, legyen áldott a mi be- és kimenetelünk. Kérünk, hogy ennek az esztendőnek a napjait, amelyek nem tudjuk, mit hoznak ránk, de minden napot a te atyai kezedből vegyünk el.

Áldd meg ebben az évben a te népedet. Áldd meg gyülekezetünket. Adj élő igéket, adj újjászületéseket, megújulásokat. Adj szolgálatba állókat, Urunk, hiszen oly sokszor mondod, amikor valaki megkérdezi, mit cselekedjünk: menj és dolgozz. Menj és dolgozz ma az én szőlőmben. Engedd, hogy ezt kiváltságnak vegyük, és hálásan teljesítsük.

Kérünk, áldj meg bennünket ebben az esztendőben szeretteink között. Kérünk, hordozd betegeinket, vigasztald gyászoló testvéreinket, akik az elmúlt évben temettek, vagy akik most, ebben az esztendőben fognak majd temetni.

Kérünk, áldd meg az elesetteket, azokat, akik elmaradtak tőled. Vond magadhoz őket, Atyánk, újból és újból.

És amit most csendes imádságunkban kérünk, hallgasd meg úgy, Urunk, hogy már hozzátesszük az elején: legyen meg a te akaratod!

Ámen.